

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту організацій

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня бакалавра

зі спеціальності 073 "Менеджмент"

на тему: «Удосконалення системи планування підприємства»

Виконавець:

студент центр заочної та вечірньої форми навчання

Лозовська Анастасія

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н, професор

Кузнецова Інна Олексіївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Планова діяльність є безумовною необхідною умовою функціонування будь-якої організації. Підприємство, що працює в ринкових умовах піддається впливу зовнішнього середовища, якому зазвичай притаманні істотні зміни, викликані різними чинниками – зміною кон'юнктури, насиченням ринків збуту, появою нових товарів. Зміни, що відбуваються, підвищують ступінь невизначеності прийняття рішень, збільшують господарський ризик при досягненні визначених результатів. За таких умов підприємству необхідно мати орієнтири руху вперед. Планування дає науковий напрям менеджерам щодо того, куди фірма має рухатися задля досягнення своїх цілей. Вдалий організаційний план мінімізує ризик, зменшує невизначеність, пов'язану з умовами ведення бізнесу та визначає наслідки відповідних дій. Процес планування підприємства передбачає розробку комплексу заходів, що визначають алгоритм досягнення поставлених цілей та раціональне використання ресурсів підприємства. Тому він є надзвичайно важливим для діяльності підприємства.

Предмет дослідження: сільськогосподарське підприємство ТОВ «Топаз»

Метою роботи є формування стійкої конкурентної позиції на засадах планової діяльності підприємства

Відповідно до мети в роботі були поставлені і вирішені наступні **завдання:**

1. Довести важливість планування конкурентної позиції та визначити послідовність даного процесу
2. Провести аналіз розвитку аграрного сектору в державі
3. Провести стратегічний аналіз можливостей розвитку аграрного підприємства
4. Провести аналіз внутрішнього середовища підприємства
5. Провести аналіз конкурентної позиції аграрного підприємства
6. Розробити планові заходи щодо формування стійкої конкурентної позиції підприємства

Методи дослідження. Для дослідження сутності планування та формування планових заходів щодо стійкої конкурентної позиції аграрного підприємства було

використано низку методів, у тому числі загальнонаукові: аналізу і синтезу, статистичного аналізу, а також спеціальні методи: метод оцінювання конкурентної позиції, метод оцінювання привабливості бізнесу, метод моделювання, матричний метод аналізу можливостей розвитку аграрного підприємства, SNV-аналіз.

Практичне значення результатів кваліфікаційної роботи полягає в запропонованій процедурі формування планової конкурентної позиції.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел. Повний обсяг роботи становить 64 сторінок.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ

У першому розділі «Планування розвитку підприємства: теоретичні основи» розглянуто сутність та принципи планування розвитку підприємства. Встановлено, що планування орієнтується на забезпечення ув'язування цілей з ресурсами та одним з найважливіших завдань організації планування на підприємстві є взаємне ув'язування окремих планів в єдиний комплекс узгоджених планових завдань.

Розглянуто формування конкурентної позиції в процесі планування діяльності підприємств. Визначено, що головна мета будь-якого плану в умовах конкурентного середовища та певної невизначеності дій конкурентів – це подолання такої невизначеності і встановлення чітких орієнтирів діяльності підприємства. Доведено, що в процесі планування виникає необхідність визначати та планувати конкурентну позицію підприємства через невизначеність майбутнього, координуючу роль планування, оптимізацію економічних наслідків. Цей процес планування є важливим у зв'язку з тим, що кожен учасник ринку діє у різноманітному оточенні та займає певну позицію щодо кожного конкурента.

Стійка конкурентна позиція забезпечує глибоке проникнення на ринок та бути самодостатніми суб'єктами підприємництва.

Узагальнено логічну схему процесу планування конкурентної позиції в якій значна увага приділяється комплексному аналізу існуючої конкурентної позиції і тільки після цього приступають до планових дій щодо визначення напрямів її розвитку.

У другому розділі «Формування та реалізації планової конкурентної позиції сільськогосподарського підприємства» проведено аналізу розвитку аграрного сектору, аналіз можливостей й погроз з використанням матричного методу та оцінювання за методикою І.Ансоффа, щодо привабливості аграрного бізнесу, який в цілому показує, що аграрний сектор попри війну має можливості для розвитку. Для оцінки внутрішнього середовища й визначення головних слабких та сильних сторін діяльності підприємства проведений SNW-аналіз. Врахування виявлених слабких сторін в порівнянні з конкурентами надало змогу визначити довгострокові напрями розвитку підприємства та запроваджено заходи щодо зменшення витрат на паливо. Запропоновано впровадження широкозахватних комбінованих агрегатів для обробки землі. Систематизовано їх переваги. З використанням показників інвестиційної привабливості доведено доцільність впровадження проекту. Запланований захід покращує конкурентну позицію підприємства.

ВИСНОВКИ

1. Доведено, що в процесі планування виникає необхідність визначати та планувати конкурентну позицію підприємства через невизначеність майбутнього, координуючу роль планування, оптимізацію економічних наслідків. Цей процес планування є важливим у зв'язку з тим, що кожен учасник ринку діє у різноманітному оточенні та займає певну позицію щодо кожного конкурента. Стійка конкурентна позиція забезпечує глибоке проникнення на ринок та бути самодостатніми суб'єктами підприємництва. Нами систематизовано етапи планування конкурентної позиції, які акцентують увагу на оцінюванні стратегічних можливостей та внутрішніх можливостей організації.

2. За результатами аналізу розвитку аграрного сектору встановлено:

- у довоєнний період сільськогосподарська галузь стабільно давала 12 % валового доходу держави та мала провідне значення як для продовольчої безпеки країни, так і як експортноорієнтована галузь;

- в структурі аграрного сектору рослинна продукція займає приблизно 80 %. Найбільшу в структурі виробництва продукції рослинництва має частка культур зернових та зернобобових. Приріст рослинної продукції в аграрному секторі у довоєнні роки отримано за рахунок інтенсивних факторів: збільшення урожайності культур;

- на розвиток аграрного сектору вкрай негативно впливає війна. Систематизовано низку втрат, що спричинені російською агресією. Найбільш негативним наслідком війни є зниження врожайності сільськогосподарських культур.

3. За результатами проведеного аналізу можливостей та погроз з використанням матричного методу можна стверджувати, що:

- найбільше значення для розвитку підприємства мають фактори стосовно державної підтримки аграрного виробництва та світового попиту на вітчизняну продукцію.

- в першу чергу аграрному підприємству необхідно звернути на погрози, пов'язані із пошкодженням зернових складів та подорожчанням палива.

В цілому ж можна стверджувати, що аграрний сектор попри війну має можливості для розвитку. Цей висновок підтверджує оцінювання проведене за методикою І.Ансоффа щодо привабливості аграрного бізнесу.

4. За результатами аналізу основної діяльності підприємства можна дійти висновків, що попри війну валовий збір сільськогосподарських культур постійно збільшується. Змінюється номенклатура вирощуємих культур, що пов'язано із необхідністю сівозмін та рентабельністю вирощуваних культур. Разом з тим, існує низка сільськогосподарських культур, які підприємство постійно вирощує. Таке господарювання позитивно впливає на дохід підприємства та його фінансовий стан.

За результатами SNW-аналізу можна стверджувати, що внутрішнє середовище ТОВ «Топаз» оцінено сумою 0,527, що свідчить про його середній рівень. Визначено головні слабкі сторони діяльності підприємства:

- значні витрати палива на виробництво сільськогосподарської продукції;
- недостатність потужностей для розміщення і зберігання продукції.

5. За результатами конкурентного аналізу ми доходимо висновку, що ТОВ «Топаз» відстає від основних конкурентів, в першу чергу, за слабкою стороною, а саме: витрати палива на виробництво сільськогосподарської продукції. Зважений показник за цією характеристикою (0,12) в три рази менше за показники головного конкурента ТОВ «Світанок» (0,36).

Також ТОВ «Топаз» незначно відстає від конкурентів за низкою характеристик:

- рівень технічного забезпечення,
- достатність потужностей для розміщення і зберігання продукції,
- ступінь оновлення технологій.

В цілому, за рівнем конкурентоспроможності ТОВ «Топаз» незначно поступається своїм конкурентам.

Врахування виявлених слабких сторін в порівнянні з конкурентами надало змогу визначити довгострокові напрями розвитку підприємства.

6. За результатами аналізу внутрішнього середовища та конкурентної позиції підприємства ми дійшли висновку, що необхідно запровадити заходи щодо зменшення витрат на паливо. Нами запропоновано впровадження широкозахватних комбінованих агрегатів для обробки землі. Систематизовано їх переваги. З використанням показників інвестиційної привабливості доведено доцільність впровадження проекту. Запланований захід також покращує конкурентну позицію підприємства.

АНОТАЦІЯ

Лозовська Анастасія Русланівна. «Удосконалення системи планування підприємства»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 073 "Менеджмент". – Одеський національний економічний університет, Одеса, 2023.

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з двох розділів. Об'єкт дослідження – сільськогосподарське підприємство ТОВ «Топаз».

У роботі розглянуто теоретичні основи планування розвитку підприємства. Узагальнено логічну схему процесу планування конкурентної позиції в якій значна увага приділяється комплексному аналізу існуючої конкурентної позиції і тільки після цього приступають до планових дій щодо визначення напрямів її розвитку. Проведено аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища аграрного сектору та аналіз можливостей й погроз з використанням матричного методу та оцінювання за методикою І.Ансоффа. З SNW-аналізом визначено головні слабкі та сильні сторони діяльності підприємства. Запроваджено заходи щодо зменшення витрат на паливо, систематизовано їх переваги.

За всіма показниками запропонований інвестиційний проект є привабливим та покращує конкурентну позицію, отже економічно доцільний.

Ключові слова: принципи планування; планові завдання; конкурентна позиція; конкурентне середовище; аграрний сектор; матричний метод; методика І.Ансоффа; SNW-аналіз.

ANNOTATION

Anastasia Ruslanivna Lozovska. Improvement of the enterprise planning system.

Thesis for Bachelor degree in specialty 073 «Management » - Odessa National Economic University, Odessa, 2023.

Thesis consists of two chapters. The object of research is the agricultural enterprise "Topaz" LLC.

The theoretical basis of enterprise development planning is considered in the work. The logical scheme of the competitive position planning process is summarized, in which significant attention is paid to a comprehensive analysis of the existing competitive position and only after that, planning actions are taken to determine the direction of its development. An analysis of the external and internal environment of the agricultural sector and an analysis of opportunities and threats using the matrix method and evaluation is carried out according to the method of I. Ansoff. With the SNW analysis, the main weaknesses and strengths of the enterprise are determined. Measures to reduce fuel costs have been introduced, and their advantages have been systematized.

By all indicators, the proposed investment project is attractive and improves the competitor's position, so it is economically feasible. By all indicators, the proposed investment project is attractive and therefore economically feasible.

Key words: principles of planning; planned tasks; competitive position; competitive environment; agricultural sector; matrix method; I. Ansoff's method; SNW analysis.